

РЕШЕНИЕ

№ 11008

гр. София, 30.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав,
в публично заседание на 14.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **880** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на глава единадесета от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Предявени са обективно и субективно съединени осъдителни иски с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) срещу ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР (ДАМТН или Агенцията), представлявана от председателя.

Ищецът Г. И. Г. от [населено място] моли съда да осъди ответника да му заплати обезщетение за имуществени вреди в размер на 29291.83 (двадесет и девет хиляди двеста деветдесет и един и 0.83) лева и за неимуществени вреди в размер на 10000 (десет хиляди) лева, претърпени в периода 23.05.2017г. – 26.03.2019г. от незаконосъобразен и отменен административен акт – Заповед №РД-04/17.05.2017г. на председателя на ДАМТН, заедно със законната лихва за забава върху претендираните суми, смятано от 23.05.2017г. до 29.03.2022г. В Уточняваща молба от 30.03.2022г. ищецът е посочил, че претендираните имуществени вреди представляват пропуснати ползи, изразяващи се в нереализирани доходи от работна заплата, пари за дрехи и допълнително материално стимулиране за процесния период.

С Протоколно определение от 14.10.2024г. съдът е допуснал, на основание чл.214, ал.1 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), увеличение на размера на иска за имуществени вреди, който се смята за предявен за сумата от 30243 (тридесет хиляди двеста четиридесет и три) лева, представляващи обезщетение за неполучени работни заплати за периода 17.05.2017г. до датата на завеждане на исковата молба -

31.01.2022г.

Ищецът поддържа, че в резултат на незаконосъобразното прекратяване на служебното му правоотношение е претърпял имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от недействителния и отменен административен акт. Твърди, че в резултат на дисциплинарното уволнение, което е било признато от съда за незаконно, е бил възпрепятстван да упражнява конституционното си право на труд и по този начин е бил лишен от доходи от трудово и допълнителни възнаграждения, както и от пенсионни и здравноосигурителни вноски за периода. Претендира, че вследствие на отменения административен акт - Заповед №РД-04/17.05.2017г. на председателя на ДАМТН, са му били нанесени и неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени психични страдания, разстройване на здравето и накърняване на доброто му име на гражданин и професионална репутация. Сочи, че дисциплинарното уволнение го е променило коренно, предизвикало е у него силно и продължително притеснение, физически страдания (главоболие и световъртеж) и психически дискомфорт, стрес, нервност, отчаяност и безпокойство. Най-много го огорчил фактът, че след като бил възстановен на преди заеманата длъжност, длъжностните лица на високи ръководни позиции, които съдействали за налагане на дисциплинарното наказание, не му предложили извинение, нито показали, че съжаляват за стореното.

Лично и чрез процесуалния си представител адв. С. П., ищецът моли съда да уважи предявените иски и да осъди ответника да му плати обезщетение в размер на 30243 лева за имуществени и 10000 лева за неимуществени вреди, заедно със законната лихва върху тези суми. Претендира да му бъдат възстановени сторените разноски по водене на делото, съгласно представения списък, както и да бъдат присъдени разноски за адвокатско възнаграждение на адв. П., на основание чл.38 от Закона за адвокатурата (ЗАДв.).

Ответникът - ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР, представлявана от председателя, прави възражение за недопустимост на предявените иски и алтернативно ги оспорва по основание и размер по съображения, изложени подробно в Отговора на исковата молба от 03.06.2022г. (вх. №20836) и допълнение към него с вх. №21103/07.06.2022г. Чрез процесуалния си представител юр.к. Й. Г. моли съда да отхвърли предявените иски за имуществени и за неимуществени вреди и да осъди ищеца за разноски за юрисконсултско възнаграждение. Доводи за неоснователност на исковите претенции излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и доказателствата събрани по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно между страните и косвено се установява с приетите писмени доказателства, че до м. май 2017г. ищецът Г. Г. е бил държавен служител в ДАМТН на длъжност „главен експерт“ в Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“.

Със Заповед №Д-01/01.02.2017г. на председателя на ДАМТН ищецът е бил временно отстранен от работа, на основание чл.100, ал.1, т.2 от Закона за държавния служител (ЗДСл) до приключване на образуваното срещу него дисциплинарно производство. Не се твърди по делото и не са ангажирани доказателства този административен акт да е бил оспорен от Г., поради което и съдът приема, че е влязъл

в сила след изтичане на указания в него 14-дневен срок.

Със Заповед №РД-04/17.05.2017г. на председателя на ДАМТН на Г. И. Г. е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“, на основание чл.90, ал.1, т.5 във вр. с чл.89, ал.1 и ал.2, т.5 ЗДСл и на основание чл.107, ал.1, т.3 ЗДСл е прекратено служебното правоотношение с държавния служител. Видно от отбелязването на последната ѝ страница Заповед №РД-04/17.05.2017г. е била връчена на ищеца на 23.05.2017г.

С Решение №2599/18.04.2018г. по адм. дело №11366/2017г. Административен съд София – град (АССГ) е отменил Заповед №РД-04/17.05.2017г. на председателя на ДАМТН. Този съдебен акт е влязъл в сила на 13.03.2019г. след като е потвърден с Решение №3690 по адм. дело №7001/2018г. на Върховния административен съд (ВАС), състав на Пето отделение.

В резултат на влязлото в сила съдебно Решение по адм. дело №11366/2017г. и на основание чл.122, ал.1 ЗДСл председателят на ДАМТН е издал Заповед №54/27.03.2019г. с която ищецът Г. е бил възстановен на преди заеманата длъжност „главен експерт“ в Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“.

Не се твърди по делото и не са ангажирани доказателства след отмяна на уволнението му ищецът Г. да е поискал от органа по назначаване да му бъде изплатено обезщетение за времето в което не е заемал държавна служба, на основание чл.104, ал.1 ЗДСл. Не са събрани и доказателства такова обезщетение да е било реално изплатено на ищеца след възстановяването му на преди заеманата длъжност със Заповед №54/27.03.2019г. на председателя на ДАМТН.

По делото не се твърди също ищецът да е предявил иск срещу ДАМТН за изплащане на обезщетение по реда и при условията на чл.104, ал.1 ЗДСл, след като уволнението му е било признато за незаконно и отменено с влязъл в сила съдебен акт, нито такова искане да е било предявено заедно с оспорването на прекратяването на служебното правоотношение, на основание чл.121, ал.1, т.3 ЗДСл.

За установяване настъпването на неимуществени вреди за ищеца, по делото са събрани гласни доказателства. Съдът кредитира показанията на свидетелката М. А. П. – Г. като последователни, логични и основани на преки нейни впечатления. Свидетелката, която е съпруга на ищеца разказва, че в края на м. януари 2017г. Г. бил отстранен от работа, а впоследствие го уволнили. Уволнението се отразило зле на самочувствието на Г., който се затворил в себе си и посърнал. Това не било обичайно за него, обикновено той бил ведър и жизнерадостен. Уволнението дошло в много неподходящ момент, тъй като ищецът и съпругата му (свидетелката) наскоро били разбрали, че ще имат дете, предстояло им да сключат брак, търсели си жилище. Всичко това оказало негативно влияние върху психическото състояние на ищеца, който много се притеснил, започнал по-малко да споделя със съпругата си, а стресът пораждал напрежение помежду им. Свидетелката си спомня, че една вечер след уволнението, на Г. му станало лошо, причерняло му и получил световъртеж. Измерили му кръвното налягане и установили, че е високо. До тогава ищецът не страдал от подобни проблеми. На по-късен етап се наложило да потърсят спешна медицинска помощ във връзка със здравословното състояние на ищеца, но свидетелката не свързва това обстоятелство с уволнението. От ищеца знае, че още преди да бъде временно отстранен от работа, а впоследствие уволнен, на Г. били създавани пречки и затруднения да упражнява задълженията си по служба, бил спрял

достъпът му до компютър и до правно-информационните системи. След уволнението ищецът си е търсил работа и от 2017г. е осъществявал трудова дейност, включително като охранител на 12-часови смени.

Съдът не кредитира показанията на свидетеля Л. Г. Антев, които макар и да се основават на преки негови впечатления, са неотносими към исковия период. Свидетелят разяснява, че има наблюдения върху поведението на ищеца след като последният е бил възстановен на работа през 2019г. и е бил изпратен в главна дирекция „Надзор на язовирните стени“. Не знае колко е продължило притеснението на ищеца вследствие уволнението от 2017г.

За изясняване на спорните факти по делото е приета съдебно-икономическа експертиза (СИЕ) с основни и допълнителни задачи. Съдът намира заключението на вещото лице Е. Ж. като обективно и компетентно дадено, но не го кредитира по делото, тъй като поставените на експертната въпроси са неотносими към предмета на спора.

При така установените факти, съдът намира от правна страна следното:

Предявеният иск за обезщетение за имуществени вреди в размер на 30243 (тридесет хиляди двеста четиридесет и три) лева, представляващи пропуснати ползи от неполучени работни заплати за периода: 17.05.2017г. до датата на завеждане на исковата молба - 31.01.2022г., е ПРОЦЕСУАЛНО НЕДОПУСТИМ.

Кои дела са подведомствени на административните съдилища е императивно и изчерпателно установено в чл.128 АПК. Според т.6 на чл.128, ал.1 на административните съдилища са подведомствени делата за обезщетения за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица. Производствата за обезщетения са регламентирани в Глава единадесета на АПК, чл.203 – чл.207. Съгласно чл.203, ал.2 АПК за неуредените въпроси за имуществената отговорност за вреди, причинени от административна дейност, се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ.

Според регламента на чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове. Държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице (чл.4, ал.1 ЗОДОВ).

В чл.8, ал.3 изрично е предвидено изключение от приложимостта на ЗОДОВ в случаите, когато закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение. Именно такъв специален начин на обезщетение е установен в чл.104, ал.1 ЗДСл. Съгласно тази разпоредба когато заповедта за прекратяване на служебното правоотношение бъде отменена от органа по назначаването или от съда, държавният служител има право на обезщетение в размер на основната си заплата, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно или на неявяването му да заеме службата, за цялото време, през което не заема държавна служба, но не за повече от 6 месеца. Когато е бил назначен на друга държавна служба с по-ниска заплата или е получавал възнаграждение за друга работа в по-нисък размер, той има право на

разликата в заплатите или на разликата между заплатата и възнаграждението, изчислени въз основа на основната заплата, съответно основното възнаграждение. При това освен че предвижда специален ред ЗДСл – чл.104, ал.1, установява и максимален размер на дължимото на служителя обезщетение за имуществени вреди – неполучаване на възнаграждение или получаване на по-ниско от досегашното такова за период от най-много 6 месеца от датата на уволнението.

Следователно, макар за ищеца да е възникнало право на обезщетение за имуществените вреди, причинени от недействителния и отменен административен акт - Заповед №РД-04/17.05.2017г., той няма право на избор по кой ред да бъде реализирана отговорността на ответника. Фактът, че ищецът не е упражнил правото си да поиска от органа по назначаването да му изплати обезщетение за времето в което е останал без работа, по реда и при условията на чл.104, ал.1 ЗДСл или съответно да предяви иск по този ред, не обосновава извод за допустимост на настоящия иск за обезщетение за вреди по реда на ЗОДОВ и в размер, различен от максимално определения в специалния закон.

Такъв извод следва и от мотивите на Тълкувателно решение (ТР) №4/06.11.2023г. по тълк. дело №4/2022г. на Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегии на ВАС.

ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМ за разглеждане в настоящото производство е предявеният осъдителен иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, доколкото се претендира те да са настъпили от недействителния и отменен административен акт - Заповед №РД-04/17.05.2017г. на председателя на ДАМТН.

Въпросът за допустимостта на иска за неимуществени вреди, причинени от отменен акт за прекратяване на служебно правоотношение е разрешен с ТР №4/2023г. по тълк. дело №4/2022г. Общото събрание на съдиите от ВАС приема, че разпоредбата на [чл.1, ал.1 ЗОДОВ](#) е приложима за обезщетение за неимуществени вреди от отменена като незаконосъобразна заповед за прекратяване на служебно правоотношение, когато специален закон предвижда право на обезщетение в размер на получаваните възнаграждения. Според мотивите на ТР №4/2023г. въпреки че [ЗОДОВ](#) урежда пълната имуществена отговорност на държавата, а устройствените закони (вкл. ЗДСл) – ограничена форма на отговорност, то съотношението общ - особен закон ([чл.11, ал.2 ЗНА](#)) между тях е ирелевантно за претенциите за обезщетение на вредите с неимуществен характер. Не е налице съвпадение в обхвата на нормите по обективен признак. При липса на едновременно уреждане на правото на обезщетение на неимуществените вреди и от устройствените закони, и от ЗОДОВ, правилото на [чл.11, ал.2 ЗНА](#) не може да намери приложение и да обоснове изключване на реда по ЗОДОВ като общ и прилагане единствено реда по специалните закони като особен. Що се отнася до неимуществените вреди, анализиранияте разпоредби имат различно поле на действие и несъвпадащ предмет. Доколкото тълкувателният въпрос е ограничен до възможността за обезвреда само на неимуществените вреди, то спрямо тях двете групи правни норми - на специалните закони и на ЗОДОВ, не съвпадат по предметен обхват, не се съотнасят като общи към специални и правилото на [чл.11, ал.2 ЗНА](#) не следва да се прилага. С. анализ по обективен признак на обсъдените законови разпоредби, водещи до извод, че обезщетенията по [чл.104, ал.1 ЗДСл](#), [чл.237 ЗМВР](#), [чл.119 ЗДАНС](#) и [чл.172, ал.1 ЗОВСРБ](#) не включват компенсация за понесени неимуществени вреди от незаконно уволнение, указва на това, че получавайки обезщетение по специалните закони,

служителят не е компенсиран за неимуществените вреди, които е понесъл, и обезщетяването не представлява и специален начин на обезщетение за неимуществени вреди по смисъла на [чл.8, ал.3 ЗОДОВ](#).

Решаващият състав на съда приема, че искът за обезщетение за неимуществени вреди е ДОКАЗАН по основание и ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛЕН по размер.

ЗОДОВ - чл.4, урежда материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към гражданските закони - §1 от Заключителните разпоредби (ЗР). В този смисъл искът по глава XI АПК е граждански и се основава на фактическия състав на непозволеното увреждане: наличие на незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност; реално причинена вреда, която от своя страна да е в причинна връзка с незаконосъобразните актове, действия и/или бездействие – т.е. да е тяхна *пряка и непосредствена* последица.

В случая няма спор по делото, че първата предпоставка от фактическия състав е изпълнена – налице е незаконосъобразен административен акт на председателя на ДАМТН за налагане на дисциплинарно наказание „уволнение“ и прекратяване на служебното правоотношение с Г. Г., който е бил отменен с Решение №2599/18.04.2018г. на АССГ по адм. дело №11366/2017г., влязло в сила на 13.03.2019г.

Съдът приема за доказано настъпването на неимуществени вреди за ищеца Г., които са следствие на незаконосъобразния и отменен административен акт и за които следва да бъде ангажирана отговорността на ответника на основание чл.1, ал.1 във вр. с чл.4 ЗОДОВ.

В доктрината се поддържат различни виждания относно същността и обхвата на неимуществените вреди, но разбирането, че те се отнасят до емоционалния живот на пострадалия и включват физическите и моралните страдания, предизвикани от действията на други лица, не се поставя под съмнение. По дефиниция неимуществените вреди обхващат последиците както върху блага, които са предмет на субективни права – т. напр. правото на чест, на име, върху духовния интегритет, така и върху блага, които не са предмет на права. Не всяко увреждане е релевантно, а само онова, което се характеризира с продължителност и по-висока степен на интензивност. Именно такава степен на увреждане беше установена по делото. Настъпването за ищеца на неимуществени вреди, изразяващи се в търпени от него психически и физически страдания, стрес и безпокойство, се установява с приетите по делото гласни доказателства. Съдът дава вяра на показанията на свидетелката П. – Г. и приема за установено, че незаконното уволнение се е отразило негативно на психиката и на самочувствието на ищеца. Г., който иначе бил жизнерадостен, посърнал, станал напрегнат, потиснат и се затворил в себе си. Притеснението идвало и от факта, че очаквал дете и му предстояло сключване на граждански брак, а след уволнението неминуемо е щяло да му бъде трудно да осигурява доходи за семейството си. Освен моралните и психологически щети, ищецът търпял и физически дискомфорт – имал главоболие и световъртеж. Свидетелката установява, че ищецът е търпял морални, емоционални и физически страдания през целия исков период – от уволнението 23.05.2017г. до възстановяването му на работа на

27.03.2019г.

ОТНОСНО размера на дължимото обезщетение.

Съгласно приложимия чл.52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост.

Съдът намира, че понятието справедливост не може да намери израз чрез парично обезщетение на претърпените от ищеца душевни и физически болки и страдания. Доколкото обаче няма друг начин да бъдат оценени нанесените на Г. Г. морални щети и предвид продължителността и сравнително високата степен на интензивност на изпитаните негативни чувства и емоции и като взема предвид социално икономическите условия в страната, съдът намира че предявеният иск за неимуществени вреди следва да бъде уважен за сумата от 4000 (четири хиляди) лева. За разликата до пълния предявен размер от 10 000 (десет хиляди) лева искът следва да бъде отхвърлен.

Съгласно т.4 от Тълкувателно решение №3/2004г. на Общото събрание на Гражданската колегия на Върховния касационен съд (ОСГК, ВКС) при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове, а при нищожните - това е моментът на тяхното издаване. Следователно при направения извод за основателност на главния иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, в определения от съда размер – 4000 лева, основателна се явява и акцесорната претенция за лихва за забава от 13.03.2019г. до предявяване на исковата молба – 31.01.2022г. в размер на 1173.31 (хиляда сто седемдесет и три и 0.31) лева, както и законна лихва за времето от завеждане на исковата молба до окончателно изплащане на обезщетението.

Двете страни претендират за разноски. Съгласно приложимата норма на чл.10, ал.3 ЗОДОВ, на ищеца следва да бъдат възстановени сторените разноски по водене на делото, които в случая се свеждат до размера на платената държавна такса по иска за неимуществени вреди. Съдът намира, че разноските за съдебно-икономическа експертиза следва да останат в тежест на ищеца, предвид недопустимостта на предявения иск за имуществени вреди във връзка с който са били направени. На разноски за адвокатско възнаграждение, съобразно уважената част от иска за неимуществени вреди, има право и адв. П., на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ във вр. с чл.38, ал.1, т.3 от Закона за адвокатурата (ЗА) и чл.7, ал.2, т.2 от Наредба №1/2004г. за възнаграждения за адвокатска работа (загл. изменено ДВ, бр.14/2025г.) – в размер на 520 (петстотин и двадесет) лева.

Така мотивиран и на основание чл.203 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, Второ отделение, 25^{-ти} състав,

РЕШИ

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявения от Г. И. Г. от [населено място] срещу Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, представлявана от председателя, иск за ИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ в размер на 30243 (тридесет хиляди двеста четиридесет и три) лева, представляващи обезщетение за неполучени работни заплати за периода 17.05.2017г. до датата на завеждане на исковата молба - 31.01.2022г.

ВРЪЩА исковата молба, в частта на предявения иск за имуществени вреди. В тази част Решението има характер на Определение и може да се обжалва с частна жалба пред Върховния административен съд на РБългария, в 7-дневен срок от съобщението.

ОСЪЖДА Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, представлявана от председателя, с адрес: 1797 С., [улица], на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, да заплати на Г. И. Г., ЕГН [ЕГН], сумата 4000 (четири хиляди) лева - обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от незаконосъобразен и отменен административен акт - Заповед №РД-04/17.05.2017г. на председателя на ДАМТН, ведно със законната лихва върху тази сума, смятано от 01.02.2022г. до пълното погасяване на задължението. **ОТХВЪРЛЯ** иска за неимуществени вреди на Г. И. Г. от [населено място] в останалата му част, до пълния предявен размер от 10000 (десет хиляди) лева.

ОСЪЖДА Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, представлявана от председателя, с адрес: 1797 С., [улица], на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, да заплати на Г. И. Г., ЕГН [ЕГН] сумата 1173.31 (хиляда сто седемдесет и три и 0.31) лева лихва за забава върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди за времето от 13.03.2019г. до 31.01.2022г.

ОСЪЖДА Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, представлявана от председателя, с адрес: 1797 С., [улица], да заплати на Г. И. Г., ЕГН [ЕГН] сумата 10 (десет) лева – разноски по адм. дело №880/2022г.

ОСЪЖДА Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, представлявана от председателя, с адрес: 1797 С., [улица], да заплати на адв. С. М. П., с личен №[ЕГН], сумата 520 (петстотин и двадесет) лева за адвокатско възнаграждение по адм. дело №880/2022г., на основание чл.38, ал.1, т.3 ЗА.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБългария в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова